

(Signaler & system I, ht08: L18, to 9 oktober)

**Den dubbelsidiga laplacetransformen** av  $f(t)$ :  $\int_{-\infty}^{\infty} e^{-st} f(t) dt$ .

**En differentialekvation (DE):**

en ekvation som innehåller derivator av en eller flera beroende variabler m.a.p. en eller flera oberoende variabler.

**Normalform:**  $y^{(n)} = f(x, y, y', \dots, y^{(n-1)})$

**Typer:**

**ordinära (ODE)**, bara derivator m.a.p. **en** oberoende variabel

**partiella (PDE)**, derivator m.a.p. **två eller flera** oberoende variabler

**Ordning:** högsta ordningen för ingående derivator

**Linjär:** linjär i alla **beroende** variabler och deras derivator

(ex. ODE, en beroende variabel:

$$a_n(x)y^{(n)} + a_{n-1}(x)y^{(n-1)} + \dots + a_0(x)y = g(x))$$

En **lösning** till en  $n$ :e ordningens ODE:

en **funktion**  $\phi(x)$ , med  $n$  kontinuerliga derivator,

definierad på ett **intervall**  $I$ , som uppfyller ekvationen

$\phi(x)$  kan ges **explicit** eller **implicit**

"Typiskt" utgör alla lösningar ("allmänna lösningen") en  **$n$ -parametrig skara** (+ev. enstaka, **singulära** lösningar)

**Begynnelsevärdesproblem (IVP):**

$$\begin{cases} \text{ODE (n:e ordningen)} \\ y(x_0) = y_0, y'(x_0) = y'_0, \dots, y^{(n-1)}(x_0) = y_0^{(n-1)} \\ \text{där } x_0, y_0, y'_0, \dots, y_0^{(n-1)} \text{ är konstanter.} \end{cases}$$

**Sats:**

$$\text{Begynnelsevärdesproblemet } \begin{cases} y' = f(x, y) \\ y(x_0) = y_0 \end{cases}$$

har en **unik** lösning i något interval  $[x_0 - h, x_0 + h]$ ,  $h > 0$ , om  $f$  och  $\frac{\partial f}{\partial y}$  är **kontinuerliga** i en omgivning till  $(x_0, y_0)$ .

## Kvalitativa metoder

**Riktningsfält**

små "tangentbitar", med lutning  $f(x, y)$ , ritas i punkter i  $xy$ -planet.  
(Fig. i boken, sid. 36,37,41,42.) Lösningarnas allmänna beteende "syns".

**Fasporträtt** för **autonoma** ekvationer,  $y' = f(y)$  (fig. i boken, sid. 38)

**Kritiska punkter**, där  $f(y) = 0$ , ger alla konstanta lösningar till DE.

$f$ :s tecken däremellan visar hur  $y$  ändras då  $x$  växer.

En kritisk punkt kan vara **asymptotiskt stabil** (en attraktor), **instabil** (en repellor) eller **semi-stabil**.

## Separabla ekvationer

Om en ODE har formen  $y' = g(x)h(y) = \frac{g(x)}{h(y)}$  kan den skrivas  
 $p(y)y' = g(x)$  (eller  $p(y)dy = g(x)dx$ )

$\int \dots dx$  (eller  $\int$ ) ger  $P(y) = G(x) + C$ ,  $C$  en godtycklig konstant,  
lösningen på **implicit form**. Ibland kan  $y = y(x)$  "lösas ut" (eller  $x = x(y)$ ).